ԶԱՐԹՕՆՔ

Օրաթերթ

ZARTONK JOURNAL POLITIQUE ARMENIEN — زارتونك جريدة سياسية أرمنية

72րդ Տարի, թիւ 292 (20,023) ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ, 7 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 2010 8 Էջ 1000 Լ.Ո.

ԶԱՐԹՕՆՔ-ը կարելի է կարդալ նաեւ համացանցի վրայ հետեւեալ հասցէով՝

www.zartonkdaily.com

Ինչպէս նաեւ ձեր անհատական թղթակցութիւններն ու ծանուցումները կրնաք փոխանցել խմբագրութեանս հետեւեալ հասցէներուն՝

e-mail: info@zartonkdaily.com
zartonkadl@gmail.com
zartonkdaily@yahoo.com

P.O.Box: 11-617 & 175-348 Beirut-Lebanon

Tel./Fax: +961 1 444225

ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻ ԱՐՄԱՏՆԵՐԸ ԵՒ ՏԻ. ԷՆ. ԷՅ.

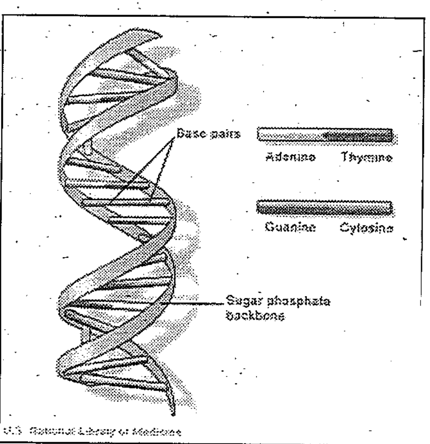

Թէեւ տասնամեակներ առաջ, Տի. Էն. Էյ.ի գիտութիւնը օգտագործուած է երկրագործութեան եւ այլ մարզերու մէջ, սակայն անցնող տասնամեակներուն, մանաւանդ 21րդ դարուն այսպիսի իրագործումներ երեւան եկած են, որ անսահման է ու անհուն: Մարդ անհատին Տի. Էն. Էյ.ի քննութիւնը մասնագիտացած տարրալուծարանի մը մէջ, երեւան կը հանէ անոր գերդաստանային եւ ընտանեկան կապը ոչ միայն իր շուրջիններուն հետ՝ այլ նաեւ իր անցեալին, դարերու ընթացքին կազմաւորուած շրջապատին, այլ նաեւ դրացի եւ այլ ժողովուրդներէն փոխանցուած «կէն»երու կազմաւորման հետ:

Տի. Էն. Էյ.ը հրաշալիք մըն է, որ երեւան կը հանէ արարածի մը «կէն»երուն մանրամասնութիւնները քարտէսի մը նման: Կը յիշեցնէ տիեզերքի անհունութիւնը: Սկսած է օգտագործուիլ շատ մը մարզերու մէջ, մինչեւ ոստիկանական ոճրային հետապնդումները: Արդէն դասական դարձած են Շերլոք Հոլմսի կամ Ճէյմս Պոնտի արկածախնդրական հետապնդումները: Մեծ մասամբ ոճրային արարքներու հետ քննութիւնները տեղի կ'ունենան տարրալուծարաններու մէջ:

Տի.Էն.Էյ.ի հրաշալիքը, շնորհիւ երեք հայ գիտնականներու, մտաւորականներու, բարձր ուսումներու տիրացած գործարարներու, որոնք այսօր կը բախեն Հայ ժողովուրդի դուները, մեզի կը բացատրուի թէ մասնագիտացած տարրալուծարաններ դրկելով նմոյշներ մեր կէներէն, ուղղութիւն պիտի տրուի մեզի փնտռելու մեր կորսուած հարազատները, կազմելու մեր ընտանիքի ծառը եւ աւելի խորը երթալով, թէ ի՞նչ կապեր ունեցած ենք Միջին Արեւելքի,Կովկասի եւ ամբողջ երկրագունդի վրայ ապրող մարդ արարածներուն հետ:

Գիտականօրէն շատ բարդ եւ խորունկ գիտութիւն մըն է «կէն»երու քննութիւնը:

Յարկ է կարդալ եւ հետեւիլ մարդկութեան համար այս նոր գիտութեան: Մանաւանդ մօտէն հետեւիլ նշեալ երեք հայ նախաձեռնողներու բացատրութիւններուն, ի մասնաւորի անոնց ամփոփ կենսագրութիւններուն եւ կամաւոր նուիրումին: Եւ ի՞նչ զուգադիպութիւն: Անոնք հայկական քաղաքական մտքին կը ներկայանան այնպիսի ժամանակի մը՝ երբ Թուրքիոյ մէջ սկսած են շատ խօսիլ պահուած հայերու կամ կէս հայերու մասին:

Երեքներու շարքին առաջինը, ամենատարեցը, 53 տարեկան Մարք Արսլանն է, որ ամբողջ 40 տարիներ, որպէս «ամաթէօր» (սիրողական) ծննդաբան» -genealogist»-, պրպտումներ կատարած է: Ան մեկ չորրորդով Հայ է մեծ հօր՝ Տիգրան Արսլանեանի կողմէն, որ Ամերիկա գաղթած է 1906 ին: Մեծ հայրը եկած է Էրզրումի շրջակայ Քղիէն եւ Ամերիկա Մուտք գործած է Էլլիս Այլընտէն:

Մարք Արսլան 2690 քղեցիներու թղթածրար մը հաւաքած է Էլլիս Այլընտի արխիւներէն: Ան անտառաբանութեան գիտութեան պսակաւորի վկայական ստացած է Հիւսիսային Գարոլայնայի համալսարանէն եւ 30 տարիներէ ի վեր կը պաշտօնավարէ «I B M» ի մէջ: Ամուսնացած է եւ տիկնոջ, երկու տղաներուն եւ աղջկան հետ կը բնակի Հիւսիսային Գարոլայնայի մէջ:

Երրորդութեան երկրորդ անդամը եւ վարիչ տնօրէնն է 51 տարեկան Փիթըր Հրէշտակեան: Անոր պրպտումներուն գլխաւոր նպատակն է իմանալ հայ ժողովուրդի հեռաւոր նախնիքները: Ծնած է Հալէպ, Ուրֆացի հօրմէ եւ Այնթապցի մօրմէ: Մեծցած է Լիբանան եւ 1975 ին գաղթած Ամերիկա:

Փիթըր պրպտումներ կը կատարէ քով քովի բերելու ժառանգականութիւնը հայկական լեռնաշխարհի, Կովկասի եւ Անատոլուի Հայ ժողովուրդի ծագումին՝ Տի. Էն. Էյ.ի քննութիւններով: Թէ ինչպէս ազդած են հայկական կէներուն վրայ արշաւանքները, գաղթերը, պատերազմները, պարտադիր տեղահանութիւնները, բնական աղէտները, եւայլն: Փիթըր Նիւ Եորքի Գորնըլ Համալսարանէն ստացած է Պսակաւոր Արուեստի վկայական տնտեսութեան եւ փիլիսոփայութեան մէջ: Պիզնէսի «Մասթըրզ» Պոստոնի Հարվըրտ համալսարանէն: Փիթըրի ընկերութիւնը՝ «Եունիֆերթ», կը զբաղի միջազգային բէղմնաւորումի առեւտուրով: Տիկնոջ եւ երկու աղջիկներուն հետ հաստատուած են Պրիւքսէլ, Պելճիքա:

Երրորդ անդամն է 43 տարեկան Յովան Սիմոնեան, որ խմբակին

ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻ ԱՐՄԱՏՆԵՐԸ ԵՒ ՏԻ. ԷՆ. ԷՅ.

(Շարունակուած 5րդ էջէն)

մասնագէտն է հայոց պատմութեան, հայոց պատմական աշխարհագրութեան եւ մշակոյթին: Ան համոզուած է որ Տի. Էն. Էյ.ի պրպտումը կրնայ օգտակար միջոց մը ըլլալ՝ լուսաբանելու համար Հայոց պատմութեան կարգ մը խորհուրդները եւ չլուծուած հարցումները: Յովան մասնաւորաբար հետաքրքրուած է «կէն»երու խորը ուսումնասիրութեամբ, հայերու վերապրումով եւ մանաւանդ զանազան համայնքներու ծագումով, ինչպիսին են Հէմշինի հայերը, Տերսիմի ցեղախումբերը, Հայ Ռումերը, Իզմիրի լեւանդինացած հայ Կաթոլիկները, Սուրիոյ, Լիբանանի արաբախօս հայերը, թրքացած եւ քրտացած հայերը:

Յովան ծնած է Պէյրութ, Սասունցի հօրմէ եւ Այնթապցի մօրմէ: 1975 ին ընտանիքին հետ հաստատուած է Զուիցերիա: Վկայուած է Լոզանի տնտեսագիտական եւ ընկերաբանութեան համալսարանէն: Հարաւային Գալիֆորնիոյ համալսարանէն մասթըրզի վկայական ստացած է: Լոնտոնի համալսարանէն մագիստրոսի վկայական ստացած է Ասիական ուսման, որ կը պարփակէ Միջին Արեւելեան եւ Ասիական երկիրները: Ներկայիս քաղաքական գիտութեանց տոքթորայի թեկնածու է Հարաւային Գալիֆորնիոյ համալսարանը: Հեղինակած է աշխատասիրութիւններ, որոնց շարքին Կասպից Ծովու եզերքի աշխարհաքաղաքականութիւնը, Հէմշինի պատմութիւնը, Հիւսիս Արեւելեան Թուրքիոյ լեռնաշխարհի բնակչութիւնը, եւայլն:

Յովան Սիմոնեան կը բնակի Լոզան, Զուիցերիա:

Եզրակացնելով, Տի. Էն. Էյ.ի ուսումնասիրութեամբ հայ անհատին եւ հայութեան արմատներուն տանող, երեք նուիրեալ գիտնականներուն աշխատանքի եւ ծրագիրներու ծաւալումն ու գործադրութիւնը՝ արդէն սկսած է հրապարակուիլ մամուլի եւ դասախօսութիւններու միջոցաւ:

Արդեօք տեսիլ՞ք պիտի ըլլայ եզրակացնելով, թէ Հայաստանը շրջապատող երկիրներու ժողովուրդները խորանալով «կէն»երու իսկութեան վրայ, խաղաղութիւն պիտի հաստատուի «արեւելեան կողմն աշխարհի»:

ԿԱՐՊԻՍ Ն. ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ